

Eteläinen tullipiiri
Leo Nissinen

12.1.2012

Dnro 20/090/11-11

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Viite: Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM 150:00/2011, 14.12.2011

Eteläisen tullipiirin lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi Tullin hallinnosta sekä siihen liittyvien eräiden lakien muuttamisesta

Eteläinen tullipiiri esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi laki Tullin hallinnosta, joka korvaisi nykyisen tullilaitoksesta annetun lain. Esitysluonnoksessa on varsin hyvin otettu huomioon aiempi Tullihallituksessa tehty organisaatiouudistuksen valmistelutyö.

Esitysluonnos tullilaitoksen organisaation uudistamiseksi noudattelee valtionhallinnossa viime vuosina toteutettua mallia, jossa johtamisjärjestelmiä on uudistettu ja alueorganisaatioita purettu sekä siirretty johtamisessa kaksipuolaisesta matriisiorganisaatiomallista enemmän yksipuolaisen prosessiorganisaation suuntaan. Uudistuksessa sekä Tullihallitus ja tullipiirit lakkaisivat ja niiden tilalla olisi vain Tulli niminen virasto. Organisaatiouudistus yhdenmukaistaa ja parantaa tullilaitoksen operatiivista toimintaa etenkin nykytilanteessa, jossa valtionhallinnon tuottavuusohjelma on vähentänyt vuosina 2009-2011 Tullin henkilöresursseja yhteensä yli 10 prosenttia ja nykyisen Eteläisen ja Läntisen tullipiirin resursseja yhteensä noin 20 prosenttia.

Esityksen mukaan Tullia johtaisi edelleen pääjohtaja. Tullin organisaation yksiköistä ja niiden tehtävienjaosta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Yksiköiden johtamisesta säädettäisiin kuitenkin laissa. Tullin sisäisestä organisaatiosta ja työnjaosta määrättäisiin Tullin ja sen yksiköiden työjärjestyksissä. Tullin työjärjestys julkaistaisiin säädöskokoelmassa, mikä edistää Tullin toiminnan julkisuutta ja hallinnon avoimuutta.

Esityksessä Tullin tehtäviä ei ehdoteta muutettavaksi. Lakiesityksen 2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa luetellaan Tullin merkittävimmät tehtävät. Tullimenettelyistä ja tulliverotuksen huolehtimisen lisäksi Tulli muun muassa kantaisi valmisteverot, maahantuonnin arvonnalisäveron ja autoveron. Tullin tehtävänä olisi myös maahan tuotavien ja maasta vietävien tavaroiden ja ulkomaanliikenteen tullivalvonta sekä tullirikosten esitutkinta ja tullirikosten torjuminen. Lisäksi Tulli huolehtii ulkomaankaupan tilastoinnista, muusta toimialaansa liittyvästä tilastoinnista ja tehtävissään tarvitsemistaan laboratoriotutkimuksista. Tullin tehtäviin kuuluisi myös valtion edun- ja oikeudenvallvonta. Esityksen yleisperusteluissa on myös mainittu, että valtiovarainministeriön hallinnonalan tehtävien lisäksi tullilaitos toimeenpanee yhteensä yh-

Eteläinen tullipiiri
Leo Nissinen

12.1.2012

deksän ministeriön toimialan lainsäädäntöä lähinnä terveyden ja turvallisuuden turvaamiseksi. Eteläinen tullipiiri pitää esitysluonnosta hyvänä siltä osin, että Tullin päätehtäviä ei ole tarkoitettu muuttaa ja että ne on mainittu kattavasti kaikilta osin esityksen yksityiskohtaisissa perusteissa.

Eteläinen tullipiiri puoltaa voimakkaasti hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa linjausta, että Tullin tehtävinä säilyy jatkossakin valmisteverotus, autoverotus ja maahantuonnin arvonnalisäverotus. Tullipiirin mielestä esityksen verolinjauksella turvataan valmistevero- ja autoveroprosessien toimivuus sekä palvelun että verovarmuuden osalta, kun verotusprosessien mittaan osaa ei siirretä toiselle viranomaiselle. Kiista kuuluuko valmisteverotus ja autoverotus Tullin tai Verohallinnon tehtäviin tulisi nopeasti lopettaa ja säilyttää Tullin tehtävät ennallaan kuten hallituksen esitysluonnoksessa on esitetty. Valmistevero- ja autoverotuksen säilyminen Tullin päätehtävinä tukee myös valtioneuvoston harmaan talouden torjuntaprojektin onnistumista erityisesti valmisteverotuksen osalta, jossa on suurimmat riskit suuriin veromenetyksiin laitoman maahantuonnin ja veropetosten osalta. Harmaata taloutta erityisesti valmisteverotuksessa ei pysty Suomessa tehokkaasti torjumaan kukaan muu viranomainen kuin Tulli. Tämän vuoksi esitysluonnoksen lakitekstissä, laki tullin hallinnosta 2 §:ssä tulisi Tullin päätehtävät mainita selvemmin lisäämällä itse tekstiosaan tulliverotuksen lisäksi myös valmisteverotus, autoverotus ja maahantuonnin arvonnalisäverotus, koska ne ovat selvästi myös Tullin päätehtäviä.

Esitysluonnoksesta saa käsityksen, että tullilaitoksessa olisi tällä hetkellä useita viranomaisia ja että vasta uudessa lakiesityksessä Tulli olisi yksi viranomainen. Tosiasiallisesti tullilaitos on nytkin yksi viranomainen, joka koostuu Tullihallituksesta, tullipiireistä ja Tullilaboratoriosta. Tullilaitos on nytkin yksi budjettivirasto ja kaikki virat ovat tullilaitoksen yhteisiä. Vaikka tullipiireillä on itsenäinen päätösvalta mm. tulliselvitys- ja verotuspäätösten osalta, ei se tee tullipiireistä tullilaitoksesta erillistä viranomaista.

Lakiesityksen 3 §:n mukaan Tullissa on yksiköitä, joiden nimistä, toimialueista ja pääasiallisista tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Niissä voi olla tullitoimipaikkoja sekä tuki- ja toimintayksiköitä. Esityksen 4 §:n mukaan Tullin organisaatio ja yksiköiden tehtävät voivat määräytyä toimintojaon mukaisesti tai alueellisesti. Yksiköiden toimintaa järjestettäessä on huolehdittava palveluiden saatavuudesta sekä kielellisten oikeuksien toteutumisesta. Säännösten sisältö vastaa Tullihallituksen organisaatiouudistukselle asettamia tavoitteita. Eteläinen tullipiiri pitää tehtävien jaottelua toimintojen ja aluejaon perusteella hyvänä. Tällöin ne toimintojaon mukaan määräytyvät tehtävät mm. sähköinen tulliselvitys, rikostorjunta ja yritystarkastus organisoitaisiin valtakunnalliseksi toiminnoksi/yksiköksi, joka vastaisi tehtävistään maanlaajuisesti. Tällöin voidaan hyödyntää maanlaajuisesti kyseisen toiminnon henkilöstöä nykyistä joustavammin.

Asetuksessa alueellisesti määräytyvän yksikön tehtävät olisivat luonteeltaan asiakaspalvelu- ja valvontatehtäviä mm. käteistullauksia, verotuksen palvelutehtäviä sekä tullivalvonta- ja tarkastustehtäviä. Alueellisen yksikön virka-alueena olisi koko maa ja se voisi työjärjestyksen mukaan organisoida sisäisesti maantieteellisen aluejaon mukaan. Organisaatiouudistuksessa Tullihallituksen tarkoituksena on perustaa yhteensä yhdeksän maantieteellisesti määräytyvää alueellista tulliyksikköä (Helsingin tulli, Lentotulli, Kotkan tulli, Vaalimaan tulli, Nuijamaan tulli, Imatran tulli, Turun tulli, Maarianhaminan tulli ja Tornion tulli). Esityksen yleisperustelujen mukaan tällaisen maantieteellisesti määräytyvän organisaatioyksikön kielellinen asema määräytyisi kielilain 6 §:n 2 momentin mukaisesti toimialueen kielellisen aseman mukaan. Eteläisen tullipiirin mielestä edellä mainituilla alueellisilla tulliyksiköillä ei ole enää tarkkarajaista

Dnro 20/090/11-11

Eteläinen tullipiiri
Leo Nissinen

12.1.2012

maakunta- tai kuntarajoista muodostuvaa maantieteellistä aluetta. Organisaatiouudistuksessa tavoitteena on, että esimerkiksi operatiivinen tullivalvontahenkilöstö liikkuu autoilla ja avustaa tarvittaessa myös muita alueellisia tulliyksiköitä. Tällöin ei voida enää puhua alueellisen tulliyksikön tarkkarajaisesta toimialueesta, vaan pääasiallisesta toimialueesta. Eteläisen tullipiirin mielestä alueellisen organisaatioyksikön kielellinen asema tulisi määräytyä kyseessä olevan alueellisen tulliyksikön tullitoimipaikkojen kielellisen aseman mukaan. Jos alueellisessa tulliyksikössä on yksikin kaksikielinen tullitoimipaikka, olisi alueellinen tulliyksikkö kaksikielinen. Ja vastaavasti, jos kaikki tullitoimipaikat ovat yksikielisiä, alueellinen tulliyksikkö olisi yksikielinen.

Mitä tulee palvelujen saatavuuteen, koko maan kattavan palveluverkoston avulla Tulli pystyy vielä tyydyttävästi huolehtimaan sellaisten tullipalveluiden saatavuudesta, jotka edellyttävät asiakkaalta fyysistä käyntiä Tullissa, vaikka 2000-luvulla Tullin toimipaikkaverkostoa on supistettukin sähköisen tulliselvityksen käyttöönoton yhteydessä. Nykyisen Eteläisen tullipiirin alueella fyysistä tullipalvelua tarvitsevien asiakkaiden matkat lähimpään tullitoimipaikkaan ovat vielä kohtuullisia ja pääkaupunkiseudulla jopa lyhyitä verrattuna muuhun Suomeen. Toisaalta Tullin palvelujen saatavuus on sähköisen asioinnin avulla parantunut huomattavasti, koska sähköinen tulliselvitys ei ole aikaan ja paikkaan sidottu. Esimerkiksi Pieksämäellä ja Kemijärvellä sijaitseva yritys voi nykyisin asioimatta fyysisesti Tullissa joustavasti hoitaa itse sähköisesti EU:n ulkokaupan tuonti- ja vientitullauksen, turvailmoituksen ja passituksen jopa ilman huolintapalveluja. Aikaisemmin yrityksen tuli asioida fyysisesti tullitoimipaikassa tai käyttää aina huolintapalveluja. Myös yksityishenkilöiden tullipalvelut ovat parantuneet huomattavasti mm. tuontitullattavien postilähetysten osalta, kun Tulli otti keväällä 2011 käyttöön tuonnin nettitullauksen, joka kattaa tällä hetkellä jo yli 70 prosenttia kaikista postitullauksista.

Lausuntopyyntöjakelusta puuttuu mm. Suomen Laivakauppiaitten Yhdistys ry. Yhdistyksen pyynnöstä tullipiiri liittää tämän lausunnon liitteeksi Suomen Laivakauppiaitten Yhdistyksen vuonna 2010 tekemän lausunnon Tullin verotustehtävistä erityisesti valmisteverotuksen osalta.

Muilta osin hallituksen esitysluonnokseen Eteläisellä tullipiirillä ei ole lausuttavaa.

Leo Nissinen
Johtaja

Liitteet: Suomen Laivakauppiaitten Yhdistyksen lausunto 26.2.2010

Postitettu

13. 01. 2012

Postat

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Viite: Valtiovarainministeriön kirje 29.1.2010 (VM192:00/2008)

LAUSUNTO VETO-TYÖRYHMÄN RAPORTTIIN

Valtiovarainministeriö (VM) on viitekirjeessään pyytänyt Suomen Laivakauppiaitten Yhdistys ry:ltä (SLY) lausuntoa koskien VETO-työryhmän raporttia.

SLY:n hallitus kokoontui 10.2.2010 käsittelemään mm. kyseistä raporttia. Kokouksessa totesimme raportin olleen kirjoitetun teoreettiselta pohjalta käytäntö unohtaen ja sen johdopäättösten sekä suositusten uhkaavan jäsenyritystemme toimintaedellytyksiä suuressa määrin. Näin ollen emme kannata raportin muutosehdotuksia toimialaamme koskien.

Seuraavassa kommenttimme:

1. Alusmuonitus on kansainvälistä toimintaa, jossa suomalaiset alan yritykset kilpailevat globaalissa markkinatilanteessa muiden maiden (myös 3. maat) kanssa. Ainoastaan Tullilaitoksella on riittävä kansallinen sekä kansainvälinen kokemus ja osaaminen toimialaamme koskien. Yhteistyö Tullin kanssa on vuosien varrella ollut luontevaa. Valvonta sekä verotus ovat käyneet käsi kädessä päivittäisellä tasolla, eikä passiivisesti jälkikäteen, kuten käytännössä verottajan kanssa tulisi käymään. Tämän johdosta katsoimme, että Tulli on myös jatkossa oikea viranomainen valvomaan toimintaamme sekä huolehtimaan valmisteverojen kannosta.

2. Yrityksille on erittäin tärkeätä voida keskittää kaikki kontaktit viranomaisiin samalle luukulle. Tämä 'single window' -periaate onnistuu ainoastaan, mikäli kyseinen viranomainen on myös jatkossa Tulli.

Useiden jäsenyritystemme toimintaan liittyy alusmuonitus- alusmuonituksen lisäksi alkoholin maahantuontia sekä -jakelua kotimaan kulutukseen. Jäsenemme

markkinaosuus Suomen kotimaan kulutukseen toimitetuista litroista Alkon jakelun kautta on arviomme mukaan noin 25%, joten SLY:n jäsenyritysten kantamien sekä Tullille tilittämien valmisteverojen osuus on merkittävä.

Eräällä jäsenyrityksellämme on toimintaa myös Ruotsissa, jossa valmisteverotus on siirretty Tullilta veroviranomaiselle (raportin kohta 5.3.3). Ruotsista saatujen kokemusten mukaan kyseinen ratkaisu ei ole toimiva ja aiheuttaa yrityksille jatkuvia ongelmia, mm. raportointien sekä mahdollisten korjausten osalta.

3. Koska kansainvälisessä liikenteessä olevat asiakkaamme ovat oikeutettuja suorittamaan verottomia ja tullittomia hankintoja, on jäsenyrityksillämme käytännössä oltava mm. seuraavat varastoluvat:

- Tullivarastolupa. 3. maan tuotteet. Luvan myöntää ja valvoo Tulli. Lupa edellyttää vakuutta.
- Muonitusvarastolupa. Tuetut EU-elintarvikkeet. Luvan myöntää MAVI ja valvoo Tulli.
- Verottoman varaston lupa. Valmisteverottomat tuotteet. Luvan myöntää ja valvoo Tulli. Lupa edellyttää vakuutta.

Koska Tulli hyväksyy ja valvoo keskeisimmät varastomme, olisi valmisteverojen maksatuksen siirto verottajalle käytännössä vakuuksien kannalta riskialtis toimi. Mikäli siirtoon kuitenkin mentäisiin, tulisi vakuuskäytäntö toteuttaa asiakkaan kannalta mahdollisimman joustavasti. Missään olosuhteissa vakuuksien määrät eivät saisi kohota.

4. Raportin kohdassa 5.3.4.2 viimeisessä kappaleessa todetaan ”Molemmat viranomaiset toimisivat yhteistyössä muonitusvarastojen valvonnassa. Verohallinto jatkaisi Tullin aloittamaa yhteistyötä Valviran kanssa alkoholijuomaverotukseen liittyvissä asioissa.” Ilmeisesti tässä ei ole tarkoitus viitata muonitusvarastoihin vaan muonitusliikkeitten varastoihin? Huomioitava seikka on se, että tämänkaltaisessa virallisessa raportissa sotkeetaan varastokäsitteet.

5. Emme näe perusteita sille, että valmisteverolähetysten seurannassa käytettävä EMCS-järjestelmä siirrettäisiin Tullilta verottajalle. Kansainvälisellä tasolla, joihin lähetyksiin kyseinen EMCS liittyy, järjestelmän omistajuus on pääosin Tullilla emmekä näe syytä siihen että Suomessa järjestelmän pääasiallinen valvoja ei olisi myös siitä vastaava viranomainen.

Suomen Laivakauppiaitten Yhdistys - Finland
Skeppshandlareförening r.y. (SLY) on Suomen laivakau-
laivakaupan valtakunnallinen edunvalvontajärjestö, jonka

jäsenistö harjoittaa koti- ja ulkomaisten laivojen sekä lentokoneiden muonitusta ja tarviketoimituksia. Lisäksi jäsenyritykset tuovat maahan, varastoivat sekä toimittavat alkoholituotteita edelleen verolliseen kotimaan kulutukseen. Jäsenistömme vuotuisen verottoman liikevaihdon arvioidaan olevan noin 190 m€. Jäsentemme toiminta kattaa koko Suomen.

Yhdistys on seuraavien järjestöjen jäsen:

EKL. Erikoiskaupan Liitto ry (<http://erikoiskaupanliitto.fi/cms/>)

ISSA: International Ship Suppliers & Services Association (<http://www.shipsupply.org/>)

OCEAN: Organisation of EC-Shipsuppliers (<http://www.shipsupply.eu/>)

Helsingissä 26.2.2010

Suomen Laivakauppiaitten Yhdistys ry

Matti Kokkala
puheenjohtaja

